Agnieszka Konieczna

Omtale af selvmord i medierne

- Retningslinjer for journalister og andre mediearbejdere

Faktaserien nr. 33 2014
Center for Selvmordsforskning

Faktaserien
Nr. 33

© Forfatteren og Center for Selvmordsforskning
Odense, 2014

Det er tilladt at citere, kopiere m.v. fra dette hæfte
med tydelig kildehenvisning

Udgivet af
Center for Selvmordsforskning
Søndergade 17
5000 Odense C
Tel: (+45) 66 13 88 11
Fax: (+45) 65 90 81 74
E-mail: info@cfsmail.dk
Hjemmeside: www.selvmordsforskning.dk

1. udgave, 1. oplag, december 2014

ISBN: 978-87-93124-08-0

Indhold

Forord	**5**
1. Selvmord og selvmordsforsøg i medierne	**7**
2. Hvordan kan medier forebygge smitteeffekten?	**11**
3. Kvikguide	**15**
4. Fraseologiguide	**17**
5. Pris for journalistik om selvmord	**19**
6. Litteratur	**20**
7. Hvor henvender man sig?	**22**

Forord

Dette hæfte indgår i en række hæfter om fakta og forskning vedrørende selvmordsadfærd udgivet af Center for Selvmordsforskning. Hensigten med hæfterne er at formidle viden som grundlag for forebyggelse.

Det foreliggende hæfte omhandler retningslinjer for omtale af selvmord og selvmordsforsøg i danske medier, landsdækkende aviser, lokale aviser, radio, internet samt tv-stationer og retter sig primært mod journalister, journaliststuderende og andre medie-arbejdere, der ønsker at præsentere temaet.

Selvmord er en af de mest tragiske og voldsomme måder at afslutte livet på. Årsagerne til selvmord er komplekse og sammensatte, og det er ikke muligt at give et enkelt og entydigt svar på, hvorfor nogle mennesker vælger at tage livet af sig selv.

En af de mange årsager som kan få et sårbart og selvmordstruet menneske til at begå selvmord, er den måde hvorpå selvmord og selvmordsforsøg omtales i medierne. Kynisk eller ubetænksom omtale af selvmord og selvmordsforsøg i medierne kan føre til flere selvmordshandlinger, hvorimod hensynsfuld omtale kan give befolkningen øget viden om selvmord og bidrage til, at selvmordstruede personer søger hjælp.

Hensigten med faktahæftet er at bidrage med information og refleksion om, hvordan selvmord og selvmordsforsøg kan omtales i medierne på måder, som tager hensyn både til mediernes krav om åbenhed og ønsket om ikke at skade mennesker, der befinder sig i en yderst sårbar og desperat situation.

December 2014
Agnieszka Konieczna

1. Selvmord og selvmordsforsøg i medierne

Omtale af selvmord og selvmordsforsøg

Bør selvmord eller selvmordsforsøg omtales eller ikke omtales i danske medier? I De Presseetiske Retningslinjer står der, at selvmordsadfærd bør som hovedregel ikke omtales: ”Selvmord eller selvmordsforsøg bør ikke omtales, medmindre klar almen interesse kræver eller begrunder offentlig omtale, og i så fald bør omtalen være så skånsom som mulig.” Danske aviser skriver sjældent om selvmord og selvmordsforsøg, og der er en stor usikkerhed blandt journalister om hvordan emnet skal ”præsenteres” over for offentligheden.

Men hvorfor skal selvmord ikke omtales i medierne? Ofte begrundes det med, at en offentlig omtale af selvmord og selvmordsforsøg kan have en smitte-effekt og dermed føre til flere selvmord, såkaldte copycat-selvmord. Man taler om den såkaldte Werther-effekt, der er opkaldt efter hovedpersonen i Wolfgang von Goethes roman fra 1774, "Den unge Werthers lidelser". Den unge Werther forelsker sig i Lotte, en kvinde, han ikke kan få. For at gøre en ende på sin ulykkelige kærlighed begår han selvmord ved at skyde sig selv. I tiden efter at bogen udkom, medførte den en voldsom bølge af selvmord såvel i Tyskland som det øvrige Europa. Unge mænd, som identificerede sig med Werther, tog livet af sig selv ved at benytte samme metode. Mange af de døde var klædt på samme måde som Werther og blev fundet sammen med et eksemplar af bogen. Dette førte til, at romanen blev forbudt i mange europæiske lande.

Selvmord smitter ikke, men det gør en dårlig selvmords-omtale

Siden Werther-effekten har folk troet, og tror stadigvæk på, at selvmordsomtale udløser flere selvmord. Forskning viser dog, at der ikke er nogen sammenhæng mellem mediernes omtale og antallet af selvmord. Det er altså ikke selvmord, der smitter, men en dårlig og uansvarlig medieomtale, som kan føre til imiterede selvmord og selvmordsforsøg blandt sårbare og selvmords-truede mennesker. En sensationspræget omtale af konkrete tilfælde af selvmord og selvmordsforsøg, hvor sted og metode beskrives, og hvor der skrives detaljer omkring hændelses-forløbet, kan medføre, at selvmordstruede mennesker tager livet af sig selv ved "at kopiere" sted og metode, som de har set omtalt i medierne. Mennesker, som er i risiko for selvmords-adfærd, er især unge, ældre, efterladte, pårørende, fysisk og psykisk syge, hjemvendte soldater og indsatte i arresten og fængsler.

Selvmord og selvmordsforsøg stadig tabu

Hver dag er der mennesker, som oplever så stor smerte i deres liv, at de taber kampen med smerten og vælger døden frem for livet. Når et menneske vælger livet fra, er der mindst 5 nære personer, som bliver berørt af det. Det betyder, at flere tusind mennesker årligt har oplevet den uhyre vanskelige og fortvivlede situation det er, at en nærtstående har taget sit eget liv.

På trods af, at så mange mennesker er berørt af det, er selvmordet i det danske samfund stadig et forsømt og i vid udstrækning skjult fænomen. Det er noget, man ikke taler om, fordi det er tabu. Folk vender blikket bort, fordi de ikke forstår eller vil ikke forstå selvmordet og ikke ved, hvordan de skal forholde sig til eller håndtere det.

For de fleste er det at miste en elsket mor, far, barn eller en kær ven en traumatisk oplevelse, noget man ikke kan forstå og aldrig glemmer. Men at miste en kær til selvmord er en af de mest vanskelige og sorgfulde oplevelser, et menneske kan opleve. For ud over at blive konfronteret med lignende følelser, der opstår hos de fleste, som sørger over deres kæres død, står de også ansigt til ansigt med en overvældende skyld, vrede og skam samt ofte også med en stigmatisering fra omgivelserne. Også pårørende til personer, der har forsøgt selvmord, overvældes af kaotiske følelser når en, der står dem nær, forsøger at tage sit eget liv. Ofte mangler de nogen at tale med og oplever manglende forståelse og modstand fra omgivelserne. For de selvmordstruede gør sig gældende, at de rammes af en række svære tanker og følelser, der er svære at rumme og håndtere. De føler sig isolerede fra andre og fremmedgjorte over for omgivelserne, hvis holdninger beror på fordomme, frygt og uvidenhed om selvmordsadfærd. Denne tabuisering er ødelæggende for den selvmordstruede selv, men det er også i høj grad hæmmende for de pårørende og efterladte. Den manglende støtte og forståelse fra omgivelserne skaber større smerte hos de efterladte, pårørende og selvmordstruede, og påvirker de selvmordstruedes håb og efterladtes og pårørendes sorgproces og sårbarhed.

Efterladte og pårørende ønsker ikke selvmord forties

Mange pårørende og efterladte ønsker ikke, at selvmord skal forties, men snarere synliggøres og debatteres i det offentlige rum. De udtrykker behov for aftabuisering og afstigmatisering af selvmord og selvmordsforsøg, og håber, at medierne kan bidrage til større åbenhed omkring selvmordsadfærd.

De fleste pårørende og efterladte vil gerne tale om selvmord og selvmordsforsøg og dele deres historie og sorg med omgivelserne. Nogle vælger at lide i tavshed og foretrækker at tie i ensomhed. Andre igen har et stærkt behov for at tale om deres

følelser og tanker med et nært familiemedlem, en god ven, en præst eller en journalist.

Journalister har ikke de samme forudsætninger som fagfolk for at møde mennesker i sorg, men de kan alligevel spille en vigtig rolle som tilhører, formidler og medmenneske. Journalister oplever, at mennesker, der har oplevet noget tragisk og har behov for at snakke, bruger medier som en menneskelig ventil. Efterladte udtrykker lettelse over at kunne få deres historie præsenteret offentligt på en måde de føler sig tilpas med. Det har hjulpet dem at åbne op og sætte ord på deres følelser og reaktioner.

At møde mennesker i emotionel krise er dog ikke altid nemt for en journalist. Interviews med kriseramte mennesker kræver, at journalister udviser ydmyghed, forståelse og empati. At stå frem i medierne kan være en voldsom belastning, og mennesker i chok eller sorg er særligt sårbare. Dette må journalister respektere og tage hensyn til i deres forudgående forberedelse af interviewpersonerne og senere omtale.

2. Hvordan kan medier forebygge smitteeffekten?

Giv befolkning viden og relevante fakta om selvmords-adfærd for at afkræfte fordomme og myter og komme tabuet til livs

For at komme alle de tabuer, der er knyttet til selvmordsadfærd til livs, og bryde tavsheden, som ofte omgiver de efterladte, pårørende og selvmordstruede, er der behov for viden om selvmord og selvmordsforsøg.

Det er derfor en opgave for blandt andet medier at bringe emnet op til overfladen og derved fremme indsatsen for forebyggelse af selvmord. Medierne kan bidrage til en positiv indvirkning på befolknings syn på selvmord samt ændre deres adfærd overfor selvmordstruede og efterladte.

Der er ingen tvivl om, at medierne kan spile en væsentlig og positiv rolle i formidling af selvmordsadfærd. En medieomtale, der lægger særlig fokus på forebyggelse og giver information om:

- hvordan selvmord og selvmordsforsøg skal forstås og forhindres
- hvordan risiko for selvmord og selvmordsforsøg skal identificeres
- hvordan der føres en god samtale med selvmordstruede, pårørende eller efterladte

kan bidrage til øget viden og aftabuisering af selvmord og selvmordsforsøg.

Medierne kan hjælpe befolkning med at forstå hvor kompleks selvmordsproblematikken er. Selvmord er aldrig et resultat af en enkelt faktor eller hændelse. Det vil næsten altid være misvisende at forklare selvmord eller selvmordsforsøg med en enkelt hændelse, som fx et brudt i forhold eller problemer i familien. Selvmordsadfærd er et komplekst fænomen, som skyldes psykologiske, biologiske, sociale og personlige forhold. Impulsivitet spiller også en vigtig rolle, særligt blandt unge mennesker. Der udover kan psykiske lidelser, fx depression, påvirke et menneskets evne til at klare forskellige stressfaktorer og mellemmenneskelige konflikter.

Journalister, som søger baggrundsinformationer om selvmords-adfærd, bør derfor holde sig til pålidelige kilder. Statistik bør tolkes varsomt og bruges med forsigtighed, og de bør søge råd hos fagfolk, som arbejder med selvmordsforebyggelse eller har kontakt til selvmorstruede og efterladte.

Giv oplysning om, hvor selvmordstruede, efterladte og pårørende kan få hjælp

En liste over tilgængelige tilbud med aktuelle adresser og telefoner giver mennesker, som er stærkt berørt af eller har tanker om selvmord, en mulighed at søge hjælp. Det kan være fx almenpraktiserende læger, andet sundhedspersonale, præster, lokale ressourcer og hjælpetelefoner. Information om hjælp og støtte viser mennesker, som er sårbare eller på anden vis er berørt af selvmord, at de ikke er alene og har mulighed for at foretage positive valg.

Undgå ord og udtryk, der gør selvmord og selvmords-forsøg til en sensation og som fremstiller det som en mulig løsning på problemerne

Det er meget vigtigt at journalister, som skriver om selvmord, sætter sig grundigt ind i, hvordan emnet skal behandles og omtales på måder, der ikke bidrager til selvmordssmitte. Selvmord bør ikke fremstilles som en måde at løse personlige problemer på. En etisk, præcis og ansvarlig omtale kan hindre, at flere liv går tabt.

Sprog har mange lag og forskellige nuancer. Derfor er målrettet brug af sproget vigtigt i formidling af selvmordsadfærd. Et sprog, som formidler, at selvmord er et samfundsproblem, vil bidrage til at give befolkning øget indsigt og et ønske om at bidrage til at hjælpe. Forkert omtale, som giver misvisende information om selvmord, kan derimod bidrage til stigmatisering af selvmord og selvmordsforsøg, og bør derfor undgås.

Vær bevidst om ordvalget i overskrifter

Både ordet selvmord og selvmordsforsøg og specifikke angivelser af metode og sted for selvmord og selvmordsforsøg bør undgås i overskriften.

Undgå tydelige eller tekniske detaljer af metode

Enhver detaljeret beskrivelse af selvmords eller selvmords-forsøgsmetode er potentielt skadelig og kan få sårbare og selvmordstruede mennesker til at imitere handlingen. I en reportage om fx en overdosis bør man således undgå at angive nærmere oplysninger om de lægemidler, der er blevet anvendt (type og mængde), og hvordan de er blevet fremskaffet. Journalister bør især være forsigtige når selvmord- eller selvmordsforsøgsmetoden er usædvanlig.

Undgå at beskrive hvor selvmord eller selvmordsforsøg fandt sted

Enkelte steder kan få rygter som ”selvmordssteder”. Medierne bør derfor være specielt forsigtig med ”at reklamere” for sådan

steder ved at bruge sensationsprægede udtryk i beskrivelsen af dem, eller ved at blæse antallet af hændelser, det pågældende sted, op.

Vis hensyn over for sårbare mennesker og læseren

Det er meget vigtigt at journalister værner om den afdødes privatliv og tager hensyn til såvel efterladte, pårørende og selvmordstruede i deres omtale. De kan være i krise, når de læser, hører eller ser en reportage. Journalister bør derfor overveje, hvorvidt måden en hændelse omtales på, kan øge risikoen for flere forsøg eller den kan bidrage til, at sårbare og selvmordstruede mennesker søger hjælp.

3. Kvikguide

Kvikguiden er en kort opsummering af nogle ideer til retningslinjer for, hvordan medier kan omtale selvmord og selvmordsforsøg på den mest hensigtsmæssige og skånsomme måde.

Det frarådes at:

- anvende sensationspræget omtale og gentage omtale af enkeltselvmord
- overdramatisere omtalen af selvmord og selvmordsforsøg
- præsentere selvmord som forsidestof med sensationelle overskrifter og fotografier
- udgive fotografier og afskedsbreve
- præsentere selvmord på "spisesedler"
- angive konkrete beskrivelser af selvmordsmetoder og steder
- forenkle årsagsforklaringer på selvmord og selvmords-forsøg og kun angive én grund,
- romantisere og glorificere valget af selvmord fx blandt berømte personer
- benytte religiøse eller kulturelle stereotyper
- beskylde nogen for selvmordet

Det anbefales at:

- behandle emnet selvmord og selvmordsforsøg på en etisk og forsvarlig måde
- sørge for at overskriften ikke går længere end der er dækning for i stoffet
- vise særlige hensyn over for sårbare mennesker og efterladte, som ikke kan ventes at være klar over virkningerne af deres udtalelser. Misbrug ikke andres

følelser, svigtende dømmekraft eller uvidenhed i salgsøjemed

- fortælle, at selvmordsproblematikken er et komplekst område, hvor en mængde af forskellige risikofaktorer skal spille sammen, før det fører til selvmord
- sætte mere fokus på forebyggelse af selvmordsadfærd end den sensationelle omtale af selvmord/selvmordsforsøg
- angive relevante fakta og afkræfte fordomme og myter om selvmord og selvmordsforsøg
- samarbejde tæt med fagfolk omring præsentationen af fakta
- oplyse om faresignaler, der er tegn på, at et menneske har det dårligt og har brug for hjælp, og hvornår der er grund til at være specielt opmærksom
- oplyse om mulige konsekvenser af et selvmordsforsøg, som for eksempel en ødelagt lever. Det kan virke afskrækkende for unge mennesker
- fremhæve alternativer til selvmord, det vil sige konstruktive løsninger på problemer
- fremhæve positive historier om mennesker som har erfaring med selvmord og selvmordsforsøg, og hvordan de har endt med at vælge livet. Det kan give håb til andre sårbare mennesker.
- fortælle om efterladte, der ønsker at dele deres historie med pressefolk, og fortælle hvordan de har oplevet at miste en ved selvmord, og hvordan de har klaret sig igennem sorgen
- oplyse om aktuelle adresser og telefonnummer på lokale psykiatriske skadestuer, forebyggelsescentre, telefonrådgivninger og andre steder, hvor mennesker med selvmordstanker kan søge hjælp og efterladte og/eller pårørende kan henvende sig til

4. Fraseologiguide

Det er ikke uden betydning hvilke begreber, udtryk og definitioner, der anvendes i artikler i både de skrevne og talte medier.

Eksempler på forkerte sprogbrug:

- vellykket selvmord[1]
- det lykkedes at begå selvmord
- mislykket selvmordsforsøg[2]
- kun et råb om hjælp[3]
- selvmordsoffer; selvmordsturist[4]
- selvmordssteder – "hot spots"[5]
- selvmordsepidemi

Eksempler på rigtige sprogbrug:

- fuldbyrdet selvmord (*i stedet for* vellykket selvmord)
- selvmordsforsøg uden dødelig udgang (*i stedet for* mislykket selvmord)
- selvmordsforsøg med dødelig udgang
- stigende selvmords- forsøgsrater (*i stedet for* selvmords-epidemi)
- har forsøgt at tage sit eget liv

[1] At noget lykkes er godt, dvs. handlingen har en positiv udgang. Men når det drejer sig om selvmord, har personen forinden følt håbløshed og afmægtighed. Disse følelser har ført til, at personen har begået selvmord.

[2] En person, som forsøger at begå selvmord, kan blive bragt til hospitalet i tide før døden indtræder og derved overleve.

[3] Hvis der står "kun" – kan det tolkes som en bagatel.

[4] Kan virke som en sensation. Fokus flyttes fra de væsentlige.

[5] Kan appellere til, at mennesker i krise og mennesker med alvorlige selvmordstanker opsøger det sted, som er i stor udstrækning omtalt i medierne, og begår selvmord.

- har forsøgt at tage livet af sig
- har forsøgt at afslutte sit eget liv
- har forsøgt at destruere sit eget liv
- har forsøgt selv at afbryde sit eget liv
- har forsøgt at begå selvmord
- har forsøgt at dræbe sig selv
- har forsøgt at gøre skade på sig selv
- har forsøgt at skade sig selv
- har udøvet selvskade
- har udøvet selvskadende adfærd

5. Pris for journalistik om selvmord

Werther-prisen uddeles i forlængelse af verdenssundheds-organisationen WHOs anbefalinger for mediernes omtale af selvmord. Formålet med prisen er at undgå at omtale selvmord og selvmordsforsøg på en måde, som kan være med til at øge antallet af selvmord. Prisen gives til mediearbejdere, som gennem deres virke har belyst selvmordsproblematikken på en etisk og oplysende måde over for offentligheden.

Formålet med prisen er, at:

- forebygge gennem information
- undgå tabuisering
- modvirke smitteeffekt
- tage hensyn til og beskytte de efterladte
- oplyse om mulighed for hjælp og behandling for selvmordstruede og efterladte

Indstilling af kandidater

Enhver kan indstille en kandidat til prisen. Dette sker ved at sende indstillinger skriftligt til Center for Selvmordsforskning.

Der skal være tale om en motiveret indstilling på maks. 1 A4-side vedlagt eksempler på eller henvisning til kandidatens arbejde
Kandidaten skal selv kunne acceptere indstillingen. Ved udvælgelse af årets modtager af prisen vil der blive lagt vægt på, i hvor høj grad kandidaten lever op til formålet med prisen.

Litteratur

Jessen Nedertoft Catarina, Elmelund Rasmus (2014). *Lad os tale om selvmord.* Information (http://www.information.dk).

Elmelund Rasmus, Jessen Nedertoft Catarina (2014). *Hvorfor taler vi ikke om det?* Information (http://www.information.dk).

The Irish Association of Suicidology. Samaritans (2013). *Media Guidelines for Reporting Suicide.*
http://www.samaritans.org/sites/default/files/kcfinder/files/press/Samaritans%20Ireland%20Media%20Guidelines.pdf

Rimestad Lene (2012). *Flere selvmord.* Journalisten.dk

Bjergsø Olesen, Michael (2008). *Efterladte efter selvmord.* Center for Selvmordsforskning.

Zøllner, Lilian (2006). *Centrale begreber inden for selvskadende adfærd.* Center for Selvmordsforskning.

The Irish Association of Suicidology. Samaritans (2006). *Media Guidelines for the portrayal of suicide.*

Råbu Marit, Hytten Karsten (2005). Selvmord i mediene. Samtiden nr. 2.
www.samtiden.no/nettartikler/rabuhytten.htm

Anneberg Inger (2005). *Mediepris skal forebygge selvmord.* Dansk Journalistforbund.

Beverfjord Alexandra, Grande Toril (2003). *Stille i pressen?* Suicidologi, Årgang.8, Nr.1

Sørensen, Berit (2002). *Fra tabu til myte. Fakta om selvmordsadfærd.* Center for Selvmordsforskning

World Health Organization (2000). *Preventing suicide: a resource for media professional.* Genève: World Health Organization. www.who.int/mental_health/media/en/426.pdf

World Health Organization (2000); International Association for Suicide Prevention (norsk oversættelse). *Hvordan forebygge selvmord. En veileder for mediefolk.*

Hvor henvender man sig?

Lokalt

Familie og venner
Kolleger
Skolepsykolog
Sundhedsplejerske
Gratis kommunal rådgivning, (jf. Serviceloven, kap. 3, §10-12)
Socialforvaltningen
Praktiserende læge
Lægevagten
Nærmeste hospital
Præst

Nationalt

Livslinien	70 20 12 01
Linien	35 36 26 00
Sct. Nicolai Tjenesten	70 12 01 10
PsykiatriFondens TelefonRådgivning	39 25 25 25
Børnetelefonen	116 111
Forældretelefonen	35 55 55 57
Ældresagen	80 30 15 27
Anonyme Alkoholikere	70 10 12 24
Landsforeningen mod Spiseforstyrrelser	70 10 18 18

www.selvmordsforskning.dk
www.livslinien.dk
www.efterladte.dk

Forebyggelsescentre

Region Syddanmark

Center for Selvmordsforebyggelse, Voksne

- Odense: tlf. 65 41 41 08, mandag-torsdag kl. 8.00-16.00, fredag kl. 8.00-13.00
- Esbjerg: tlf. 99 44 70 30, mandag-fredag kl. 8.00-13.00
- Aabenraa: tlf. 99 44 61 00, mandag-torsdag kl. 9.00-15.00, fredag kl. 9.00-14.00
- Fredericia: tlf. 99 44 80 10, mandag-torsdag kl. 8.30-15.00, fredag kl. 8.30-14.00

Center for Selvmordsforebyggelse, Børn og Unge

- Odense: tlf. 99 44 87 70, mandag-torsdag kl. 9.00-15.00, fredag kl. 9.00-12.00
- Esbjerg: tlf. 99 44 73 00, onsdag og fredag kl. 8.00-15.00
- Åbenrå: tlf. 73 47 24 40, mandag kl. 9.00-14.00
- Kolding: tlf. 76 36 30 36, mandag kl. 8.00-15.00

Region Sjælland

Klinik for Selvmordsforebyggelse, Voksne i Køge, Vordingborg og Slagelse

Tlf. 55 35 13 88 / 47 32 83 00, mandag-torsdag kl. 9.00-12.00 og kl. 13.00-15.00 samt fredag kl. 9.00-12.00 og kl. 13.00-14.00

Klinik for Psykoterapi og Selvmordsforebyggelse, Børn og unge under 18 år

Tlf. 47 32 79 99, mandag-fredag kl. 8.30-12.00

Hovedstadsområdet

Kompetencecenter for Selvmordsforebyggelse i Hovedstaden, Voksne
Tlf. 38 64 18 00. Der er mulighed for at lægge en besked

Kompetencecenter for Selvmordsforebyggelse i Hovedstaden, Børn og unge
Tlf. 40 12 98 50, mandag-fredag kl. 9.00-14.00

Region Midtjylland

Klinik for Selvmordsforebyggelse, Risskov
Tlf. 78 47 21 50, mandag-torsdag kl. 8.00-15.30, fredag kl. 8.00-15.00. For borgere fra Århus, Favrskov, Samsø, Randers, Norddjurs, Syddjurs, Silkeborg, Skanderborg, Odder, Horsens og Hedensted.

Center for Selvmordsforebyggelse, Herning
Tlf. 78 47 45 25, Mandag-torsdag kl. 8.30-15.00, fredag kl. 8.30-13.00. For borgere i Herning, Ikast-Brande, Ringkøbing-Skjern, Holstebro, Lemvig, Struer, Skive og Viborg.

Region Nordjylland

Enhed for Selvmordsforebyggelse
Tlf. 97 64 36 10.

Alle tilbuddene er gratis.
Læs mere om forebyggelsescentre samt rådgivnings- og informationsmuligheder på Center for Selvmordsforsknings hjemmeside: www.selvmordsforskning.dk under menupunktet "Forebyggelse".

De seneste faktahæfter i serien:

28. **Selvmordsforsøg i Danmark -rateudvikling for perioden 1990-2008 (2010)**
Agnieszka Konieczna

29. **Selvmord i Danmark -rateudvikling for perioden 1990-2009 (2011)**
Agnieszka Konieczna og Erik Christiansen

30. **Selvmordsforsøg i Danmark – rateudvikling for perioden 2000-2011 (2012)**
Agnieszka Konieczna

31. **Selvmord i Danmark -rateudvikling for perioden 2000-2010 (2012)**
Agnieszka Konieczna

32. **Soldater og selvmordsadfærd (2013)**
Bo Andersen Ejdesgaard

33. **Omtale af selvmord i medierne**
- Retningslinjer for journalister og andre mediearbejdere (2014)
Agnieszka Konieczna

Hele rækken af faktahæfter findes på centrets hjemmeside www.selvmordsforskning.dk under Litteratur → Publikationer → Faktahæfter.

Faktaserien

præsenterer studerende, kursister og andre med interesse for selvmordsforebyggelse for

- fakta om selvmord (antal og udvikling)
- fakta om selvmordsforsøg (antal og udvikling)
- korte forskningsbidrag
- studiemateriale

Det er tilladt at citere fra ***Faktaserien*** *med tydelig kildehenvisning*

Faktaserien *kan rekvireres ved henvendelse til centret. Pris kr. 25,00*

Center for Selvmordsforskning *er oprettet 1989 og har siden 1999 været en selvejende institution under Indenrigs- og Socialministeriet*

Center for Selvmordsforskning *varetager*

- forskning i selvmord og selvmordsforsøg
- registrering af selvmordsforsøg
- registrering af selvmord
- vidensformidling
- uddannelse

ISBN: 978-87-93124-08-0